

Bernal, 22 de febrer de 1997

Estimat Joaquim,

t'agraeixo la carta arran del libel del senyor Isern. Com et pots imaginar, l'emprenyament és colossal. Tanmateix, t'aseguro que, en un primer moment, no volia pas contestar ni dir res, però després va resultar que de Columna van decidir sortir a la palestra i semblava, que si jo no piulava, donava la raó al brètol aquest.

Però és que, de fet, penso que ell mateix es va posar el dogal al coll, perquè qualsevol persona amb dos dits de front pot veure que, d'una banda, ataca amb una mala llet i un verí absolutament injustificats, per molt dolenta que fos la traducció, i, de l'altra, també s'adonarà que els exemples que ell posa com a bunyols o perles no ho són pas tant: simplement, demostra que hi ha certs termes o mots que li toquen el voraviu. Així ho han demostrat les persones que voluntàriament han reaccionat davant aquest atac tan virulent, com ara en Matthew, un tal senyor Manel Canals i Castellvi, o la Ma. Angels Anglada, que va escriure a en Susanna, dient: «és aberrant la seva injúria a Jordi Arbonès, boníssim traductor, que m'ha delectat amb les seves versions de Durrell, de Dickens i amb la deliciosa *El vent entre els salzes* de Kenneth Grahame. M'agradaria molt que li fessis arribar, a Jordi Arbonès, la meva admiració i gratitud pel plaer que em proporciona. Són una delícia de matisos i de riquesa de lèxic, i són ben entenedores: tothom de casa --enginyers tècnics agrícoles, advocats, mestresses de casa-- les ha llegides amb plaer». Després pregunta a l'Alex: «Que n'hi heu fet alguna, a l'Isern? Sembla una persona amargada amb tothom, ara», perquè

també li diu que li havia dolgut molt una crítica de l'Isern al seu amic Vidal Ferrando, crítica totalment injusta.

Ara bé, jo dic: qui és aquest tifa? Quin palmarès pot presentar per fer-me passar a mi un examen? Qui cony es pensa que és per injuriar-me i insultar-me d'aquesta insòlita manera? No cal que t'ho digui, però jo porto més de trenta anys pencant en aquest quefer, amb desenes de llibres al carrer traduïts per mi, amb alguns premis a coll, etc. Això que ha fet és un acte terrorista: ha tirat una bomba de TNT, amb ganes de fer mal, i si en comptes de ser jo, hagués estat un principiant amb la seva primera traducció, l'hauria liquidat per tota la vida. Això és subversiu. Aquests mansos són perillosos, i jo no crec que ens hàgim de cagar a les calces per temor a les represàlies. Mira el que deia el nen Baulenas, respecte a la traducció de *La neu queia sobre els cedres*, de David Guterson, feta per una Elisabet Ràfols: «Per acabar, cal insistir una vegada més en la qüestió de les traduccions catalanes, tan importants en un procés de normalització. En aquest cas, dissortadament, hem de donar un toc d'atenció sobre l'aparició d'alguns tics que ja creïem superats des de les versions voluntaristes dels seixanta: traduccions literals, barreja de nivells de llenguatge i aparició d'arcaïsmes injustificats com *raor* o *forest*». Què tal? I ara ha aparegut el llibre *El malentès del noucentisme*, de qui?, doncs d'en Pericay i Toutain!! I mira què deia en Valentí Puig a la seva nota a *El País*: «Toutain i Pericay vénen a dir que no hi ha prou Pla i que desviacions semblants al model Pedrolo que adopta com a prosa l'anomenada generació dels seixanta són una pèrdua de temps inexpiable». Què me'n dius?

Mentrestant, al costat de tot això (que ja veus que sona de fa temps i que constitueix l'argumentació del senyor Oriol Izquierdo, quan m'encoloma que el meu model de llengua pedroleja i que és arcaitzant), ningú no diu ni piu, tret del benaurat Joan Triadú, que fa poc, referint-se a la Mònica Zgustová, deia: «Vull remarcar el fet que, per la causa que sigui, en les versions de l'autora d'*Els fruits amargs del jardí de les delícies* no s'hi sent el castellà, cosa que per dissort s'esdevé en tot d'altres traduccions al català, massa apressades i poc corregides, en les quals la bona voluntat o qui sap si la idea perversa que circula i fa malvestats, de fer el text *més llegidor*, no garanteixen la qualitat o la malmeten. Un traductor ha de tractar bé, sobretot, la llengua de la traducció».

Jo crec, i així li ho deia a en Parcerisas, que caldria que el tema fos debatut seriosament, sense histerismes ni atacs de bilis, per gent de la cultura, escriptors, traductors, professors de les facultats de traducció, etc. Perquè ja veus els escarafalls que fan ara arran de la nova versió de l'*Alicia en terra de meravelles*, feta per l'Oliva, per tal de posar a la picota en Carner (cosa que fan en Toutain i Pericay) i tutti quanti, fins arribar, suposo (perquè el llibre no l'he vist), a l'Arbonès, l'últim dels mohicans voluntaristes del seixanta...

No t'hi posis pedres al fetge, amic Joaquim, i deixa-ho córrer. Si li escrius una carta particular, es farà un tip de riure. Jo crec que qui hauria d'haver intervingut és la secció de traductors de l'AELC, no per polemitzar sobre si és justa o no la crítica, sinó per defensar de l'insult i de la injúria un membre de la institució. Però, mira, en Parcerisas ha tractat de calmar-me...

Ja veus això que m'expliques sobre aquesta editorial que ha delegat una tècnica per discutir-te diversos aspectes del teu últim llibre! Per què no els engegues a la merda amb barca? Perquè això és el que penso fer en endavant: engegar a dida les editorials catalanes, per dedicar-me únicament a traduir al castellà, i llestos, aquesta colla de terroristes ja no tindran més motius per atacar-me i podran prosseguir tranquil·lment la seva fructífera tasca de destrucció de la nostra llengua.

Ah, la Monserrat es diu Molons, no Moltó, tu!

Ja ens escriurem quan estiguem més d'ullera, oi? Una forta abraçada